

วรรณคดีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่องความ เชื่อที่ผิดทางด้าน โภชนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 ผู้วิจัยได้ศึกษา การวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็น การวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

การวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

จากการศึกษาค้นคว้าการวิจัยที่เกี่ยวข้องใน เรื่องความ เชื่อที่ผิดทางด้าน โภชนาการ ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ภายในประเทศพบว่า ยังไม่มีผู้ใดทำวิจัยในเรื่องนี้ไว้โดยตรง แต่มีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องอยู่บ้าง ดังต่อไปนี้

ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์ (2505 : 126-127) ทำการวิจัย เรื่อง "ความ เชื่อที่ผิด ทางด้านสุขภาพและสวัสดิภาพของผู้ที่จะ เป็นครูไทยในอนาคต" โดยใช้ นักศึกษาประกาศนียบัตร ชั้นสูงในวิทยาลัยครูทั่วประเทศตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาครูที่มีภูมิลำเนา แยกต่างกัน มีความ เชื่อที่ผิดทางด้านสุขภาพและสวัสดิภาพแตกต่างกัน นักศึกษาครูที่มีภูมิลำเนา ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความ เชื่อที่ผิดมากกว่านักศึกษาคูที่มีภูมิลำเนา ในภาคกลาง และภาคใต้ นักศึกษาคูเพศหญิงมีความ เชื่อที่ผิดมากกว่านักศึกษาคูเพศ ชาย นักศึกษาคูที่เรียนชั้นสูงกว่า มีความ เชื่อที่ผิดน้อยกว่านักศึกษาคูที่เรียนชั้นต่ำกว่า นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ที่เกิดใน เขตเทศบาลมีความ เชื่อที่ผิด เช่นเดียวกับผู้ที่เกิดในชนบท และผู้ที่ บิดามารดาได้รับการศึกษาสูง ก็มีความ เชื่อที่ผิดทางด้านสุขภาพและสวัสดิภาพน้อยกว่าผู้ที่บิดา มารดาได้รับการศึกษาดำกว่า

สุชาติ โสมประยูร (2506 : 37-39) ทำการวิจัย เรื่อง "การ เปรียบ เทียบ ความ เชื่อและความ เข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับสุขภาพระหว่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของ โรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา และโรงเรียนในประเทศไทย" โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 200 คน .ซึ่งเป็นนักเรียนไทย จำนวน 100 คน และนักเรียนสหรัฐจำนวน 100 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ของประเทศสหรัฐอเมริกา และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของประเทศไทย มีความเชื่อและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับสุขภาพมาก โดยที่กลุ่มนักเรียนในประเทศไทยมีความเชื่อและความเข้าใจที่ผิดประเภทอันตรายอย่างยิ่ง มากกว่ากลุ่มนักเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกาถึง 3 เท่า และเลือกข้อที่เป็นความเชื่อที่ผิดทางด้านสุขภาพมากกว่านักเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา ถึง 9 เท่า ผลการวิจัยในด้านความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการพบว่า นักเรียนในประเทศไทย มีความเชื่อที่ผิดเป็นรายข้อ โดยเชื่อว่า "ถ้ากินวิตามินจะเป็นเครื่องประกันว่าสุขภาพจะดี" ร้อยละ 92 และเชื่อว่า "คนเกิดมาพร้อมกับความชอบและไม่ชอบอาหาร" ร้อยละ 67 และเชื่อว่า "อาหารแห้งเป็นอาหารที่ดีที่สุด" ร้อยละ 74 และเชื่อว่า "คนควรกินอาหารเมื่อหิวเท่านั้น" ร้อยละ 53 และเชื่อว่า "คิมฉ่ายขณะกินข้าวเป็นผลเสียต่อสุขภาพ" ร้อยละ 72 และเชื่อว่า "อาหารที่มีกลิ่นหอม รสชาติจะดีเสมอ และเป็นอาหารที่กินแล้วปลอดภัย" ร้อยละ 56

บุรณยก แสงศิริกุล (2506 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการสร้างแบบทดสอบและการสำรวจความเชื่อและความเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยสำหรับนักเรียนครูประกาศนียบัตรชั้นสูง ปีสุดท้าย โดยใช้แบบสอบถามในโรงเรียนฝึกหัดครู 3 แห่ง จำนวน 500 คน ในเขตจังหวัดพระนคร และธนบุรี ผลการวิจัยในด้านความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการพบว่า นักเรียนครูประกาศนียบัตรชั้นสูงปีสุดท้ายมีความเชื่อและความเข้าใจผิดทางด้านโภชนาการคิดเป็นร้อยละ 57

ในปีเดียวกัน สมอง สกุลพราหมณ์ (2506 : 4-5) ทำการวิจัยเรื่อง "การสร้างแบบทดสอบและการสำรวจความเชื่อและความเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับสุขภาพและอนามัยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7" โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 500 คน ชาย 272 คน หญิง 228 คน ซึ่งคัดมาจาก 5 โรงเรียน ผลการวิจัยในด้านความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการคิดเป็นร้อยละ 58

ในปีเดียวกัน อนันต์ ภูมิบุตร (2506 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง "การสร้างแบบทดสอบและการสำรวจความเชื่อและความเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับสุขภาพ และอนามัยสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3" โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 1,000 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา 4 แห่ง ในเขตพระนคร และธนบุรี ผลการวิจัยในด้านความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความเชื่อและความเข้าใจที่ผิดทางด้านโภชนาการคิดเป็นร้อยละ 63

ในปีเดียวกันนี้ อุดม เพชรศิริ (2506 : 68-69) ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับอาหาร อนามัย และความเชื่อทางการอนามัยของประชาชน จังหวัดฉะเชิงเทรา" โดยใช้วิธีสังเกต สัมภาษณ์ และส่งแบบสอบถามไปยังประชาชนตามอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 1,164 ครอบครัว ผลการวิจัยในด้านความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการพบว่า ครอบครัวประชาชนทั้งคของแสงทุกชนิดในเวลาเจ็บป่วย มีจำนวนถึงร้อยละ 72.09

สุจิตรา รักเกียรติ (2511 : 87) ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ความเชื่อในด้านสุขภาพและสวัสดิภาพของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" โดยใช้แบบทดสอบกับนิสิตชั้นปีที่ 1 และปีที่ 4 ภาคกลางวัน จำนวน 822 คน โดยแยกตามเพศ ภูมิลำเนา ระดับการศึกษาของบิดามารดา ระดับการศึกษาและประสบการณ์ของนิสิตปีที่ 1 และนิสิตที่ได้รับการศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิภาพมาก่อน มีความเชื่อและความเข้าใจผิดในเรื่องนี้น้อยกว่านิสิตที่ไม่ได้รับการศึกษาทางเรื่องนี้ แต่เพศ ภูมิลำเนา และระดับการศึกษาของบิดามารดาไม่ปรากฏว่ามีอิทธิพลต่อความเชื่อเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิภาพของนิสิต ในส่วนของการวิจัยที่เกี่ยวกับความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการซึ่งวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า นิสิตมีความเชื่อที่ผิดมากที่สุดร้อยละ 98 คือ "โรคตับแข็งมักเกิดจากการดื่มสุราเป็นประจำ" และนิสิตร้อยละ 85 ไม่ทราบว่า "คนที่ชอบกินอาหารเค็มจัดจนเป็นนิสัยจะเป็นโรคความดันโลหิตสูงง่ายกว่าคนธรรมดา"

สุวรรณีย์ วิโรจน์สายลี (2519 : 69) ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษามริภคณีสัยของเด็กวัยก่อนเรียน หมู่ที่ 3 ตำบลคอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี" ศึกษาจากมารดา จำนวน 60 คน เด็กจำนวน 80 คน ผลการวิจัยในด้านความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคและการเอาใจใส่เสี่ยงดูกับความเชื่อของมารดาเกี่ยวกับอาหารแสงไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ

วรากร วราอัศวปติ (2520 : 23) ทำโครงการทดลองเรื่อง "โครงการโภชนาการเพื่อสุขภาพในชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ หมู่บ้านแกดำ กิ่งอำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม" โครงการนี้มีการศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อ ข้อห้ามเกี่ยวกับอาหารการกิน ผลปรากฏว่าความเชื่อเกี่ยวกับอาหารการกินของชาวบ้านซึ่งมีอยู่เดิมก่อนที่โครงการจะเข้าดำเนินการ พบว่า ความเชื่อเกี่ยวกับอาหารการกินของคนทั่วไป ความเชื่อเกี่ยวกับ

อาหารการกินของเด็ก ความเชื่อเกี่ยวกับอาหารการกินของหญิงสาว และความเชื่อเกี่ยวกับอาหารการกินของหญิงมีครรภ์และแม่ลูกอ่อน มีเรื่องที่บ้านเชื่อมากกว่าร้อยละ 50 เมื่อนำผลสำรวจมาเปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน พบว่าความเชื่อรวมทุกด้านนั้นกลุ่มตัวอย่าง เพศหญิง กับ เพศชาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อแยกวิเคราะห์ความแตกต่างของความเชื่อระหว่าง เพศหญิงกับเพศชายในแต่ละด้าน ปรากฏว่าความเชื่อเกี่ยวกับอาหารการกินของคนทั่วไป พบว่ากลุ่มตัวอย่าง เพศหญิงและเพศชายมีความเชื่อไม่แตกต่างกัน ความเชื่อเกี่ยวกับอาหารการกินของเด็ก พบว่า กลุ่มตัวอย่าง เพศหญิง มีความเชื่อสูงกว่ากลุ่มตัวอย่าง เพศชายอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 และความเชื่อเกี่ยวกับของแสลงระหว่างตั้งครรภ์มีน้อยกว่าของแสลงระยะหลังคลอดหญิงระยะหลังคลอดใหม่ ๆ หรือระหว่างการอยู่ไฟ มีของแสลงต่าง ๆ ที่ห้ามรับประทานมากมายที่เชื่อกันมาก ได้แก่ เนื้อควาย เปือก ปลาชะโด อาหารหมักดอง หน่อไม้ อาหารมัน และอาหารรสจัด และที่น่าสังเกตคือ ไช้และกล้วย ก็เป็นของแสลง แต่ปลาร้าไม่เป็นของแสลง

กัลยา นาคเพ็ชร์ (2521 : 115-118) ทำการวิจัยเรื่อง "องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อภาวะโภชนาการของเด็กวัยก่อนเรียนในท้องที่ตำบลคางพลู อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา" ใช้วิธีการสัมภาษณ์ สังเกต และใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 2-5 ปี จำนวน 60 คน และมารดา จำนวน 60 คน ผลการวิจัยพบว่า อาชีพระดับการศึกษา ทักษะติดต่อประเพณี และความเชื่อในการบริโภคของมารดา มีความสัมพันธ์กับบริโภคนิสัยของเด็กวัยก่อนเรียน ในการบริโภคแตกต่างกันมีผลให้นิสัยในการบริโภคของเด็กแตกต่างกัน และนิสัยในการบริโภคของเด็กกับนิสัยในการบริโภคของมารดา มีความเกี่ยวข้องกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในปีเดียวกัน วิณี ชิดเชิดวงศ์ (2521 : 122-123) ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะนิสัยในการบริโภค และการเจริญเติบโตของเด็กวัยก่อนเรียน ที่มาจากครอบครัวต่างกัน ในจังหวัดนครราชสีมา" โดยการสัมภาษณ์และสังเกตพฤติกรรมของบิดามารดา เด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุ 2-5 ปี จำนวนอย่างละ 60 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่มาจากครอบครัวที่แตกต่างกันในด้านความเชื่อในการบริโภคของบิดามารดา จะมีลักษณะและนิสัยในการบริโภคและชนิดของอาหารแตกต่างกัน เด็กก่อนวัยเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีความเชื่อในการบริโภคชนิดของอาหารถูกต้องมีนิสัยในการบริโภคดีกว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีความเชื่อในการบริโภคที่ไม่ถูกต้อง

ทัศนีย์ อินทรสุขศรี (2522 : 164-168) ทำการวิจัยเรื่อง "ความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น จังหวัด นครราชสีมา" โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 738 คน เป็นนักเรียนหญิง 382 คน นักเรียนชาย 356 คน จากอำเภอเมือง อำเภอ ดำเนินเขต อำเภอสูงเนิน อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยในส่วนของความ เชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการ พบว่า ชาวอีสานส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการกินอาหาร กินข้าว จุกมาก จึงเชื่อว่ากินข้าวมาก ๆ จะทำให้ร่างกายแข็งแรงและอ้วน

ประยงค์ สัมตระกูล และชลอศรี จันทร์ประชุม (2523 : 38-39) ทำการ วิจัยเรื่อง "การศึกษาปัจจัยทางด้าน เศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อภาวะทุพโภชนาการของ เด็ก ัยก่อนเรียนในชนบทจังหวัดเชียงใหม่" โดยการสัมภาษณ์เด็ก และตรวจร่างกายซึ่งนำหนัก วัดส่วนสูงของเด็กในชนบท กลุ่มตัวอย่าง 417 ครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีภาวะ โภชนาการบกพร่องมาจากมารดาที่มีความเชื่อที่ผิด ๆ เกี่ยวกับอาหารและโภชนาการ

ในปีเดียวกัน ชูเกียรติ มณีธร และพรรณเพ็ญ คเนจร ณ อุษยา (2523:374- 382) ทำการวิจัยเรื่อง "ความเชื่อเกี่ยวกับอาหารการกินในจังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก ของประเทศไทย" โดยการสัมภาษณ์ การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อยู่ในเขต เทศบาลและนอกเขตเทศบาล 4 จังหวัด จำนวน 550 คน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ประชากรนอกเขตเทศบาลมีความ เชื่อที่ผิดเกี่ยวกับอาหารการกินมากกว่าในเขตเทศบาล เพศ ชายมีความเชื่อที่ผิดมากกว่าเพศหญิง กลุ่มอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความเชื่อมากที่สุด กลุ่มอายุ 15-19 ปี มีความเชื่อน้อยที่สุดกลุ่มที่มีการศึกษาน้อยมีความ เชื่อมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาสูง ความเชื่อเหล่านี้ กลุ่มตัวอย่างเชื่ออย่างต่ำที่สุดร้อยละ 29.71 คิดเป็นจำนวนประชากรใน กลุ่มตัวอย่าง 161 คน จากจำนวน 550 คน

ยุพิน ตรีส (2528 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะโภชนาการกับความรู้ ความเชื่อ และการบริโภคนิสัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยใช้แบบทดสอบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพ มหานคร จำนวน 560 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ทางด้าน โภชนาการ อยู่ในระดับพอใช้ และนักเรียนจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 59.50 มีความรู้อยู่ใน

ระดับพอใช้ คะแนนเฉลี่ยของความเชื่อด้านโภชนาการของนักเรียนอยู่ในระดับพอใช้ และนักเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 67.40 มีความเชื่ออยู่ในระดับพอใช้ การศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อด้านโภชนาการพบว่า จำนวนมากที่สุดร้อยละ 88.70 เชื่อว่าการใส่ผงชูรสในอาหารมากเกินไปทำให้ทารกในครรภ์พิการทางสมองได้ และร้อยละ 91.80 ไม่เชื่อว่าดื่มน้ำอัดลมเป็นประจำทำให้น้ำหนักเพิ่ม

อนงค์นาฏ พุฒลา (2529 : 44) ทำการวิจัยเรื่อง "ความเชื่อที่ผิดด้านสุขภาพของนักศึกษาวิทยาลัยครู" โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาในวิทยาลัยครูที่เปิดสอนวิชาเอกสุขภาพ จำนวน 440 คน ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยของความเชื่อที่ผิดด้านโภชนาการของนักศึกษาเพศชายอยู่ในระดับพอใช้ และนักศึกษาเพศหญิงอยู่ในระดับพอใช้ และความเชื่อที่ผิดด้านโภชนาการระหว่างนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิงไม่แตกต่างกัน

การวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

เวลลิน (Wellin 1955 : 129) ทำการวิจัยเรื่อง "องค์ประกอบของอาหารพื้นเมือง" (Cultural Factors in Nutrition) ของประชาชนในประเทศลาตินอเมริกา พบว่า ในประเทศลาตินอเมริกามองเห็นได้แก่อาหารออกเป็นประเภทร้อนและเย็นเป็นผลให้เกิดการหลีกเลี่ยงอาหารบางอย่าง และกำหนดอาหารบางอย่างสำหรับการบริโภคเป็นครั้งคราวและความเชื่อที่ผิดเช่นนี้ได้ก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพเป็นอย่างมาก

กิสท์ (Gist 1958 : 2110) ทำการวิจัยเรื่อง "ความเชื่อที่ผิดทางด้านสุขภาพของนักศึกษาชั้นปีที่ 1" ในวิทยาลัยนิโกรที่เลือกศึกษา (A Study of the Relation Prevalence of Health Misconception Subscribed to by Freshman in Selected Negro College) โดยใช้แบบสอบถามรายการเกี่ยวกับข้อมูลทางสุขภาพ (Health Information List) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษานิโกรปีที่ 1 จากมหาวิทยาลัยส่วนกลางของแอตแลนติก จำนวน 775 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชายมีความเชื่อที่ผิดมากกว่านักศึกษาหญิง แต่นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันและนับถือศาสนาไม่เหมือนกัน มีความเชื่อที่ผิดทางด้านสุขภาพไม่แตกต่างกัน

ซินโนวิทซ์ (Synovitz 1960 : 332-333) ทำการวิจัยเรื่อง "การใช้และความเชื่อที่ผิดขั้นที่เป็นอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพเป็นหลักในการเลือกวิชา และ เนื้อหาวิชา

สุขภาพ ในระดับวิทยาลัย” การใช้ชนิดของความเชื่อที่ผิดซึ่งที่เป็นอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพ เป็นหลักในการเลือกวิชา และเนื้อหาวิชาสุขภาพของนักศึกษาในระดับวิทยาลัย (The Use Harmful Health Misconceptions as a Basic for The Selection of Subject-Matter Areas and Course Content in College Health Classes) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาที่เรียนวิชาสุขภาพทั่วไป หลักสูตร 4 ปีของ มหาวิทยาลัยอินเดียน่า จำนวน 630 คน โดยใช้แบบสอบถาม The Borozne Health Information ตัวแปรได้แก่ ภูมิสำเนา เพศ ระดับการศึกษา พื้นฐานความรู้ในวิชาสุขภาพ ฐานะของบิดามารดา และศาสนา ผลการวิจัยพบว่า คะแนนความเชื่อและความเข้าใจผิด ที่นับว่าเป็นอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพของนักศึกษาในแต่ละกลุ่มแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด นั่นคือ เพศ ระดับอายุ ระดับการศึกษา พื้นฐานความรู้ในวิชาสุขภาพ ฐานะของบิดามารดา ภูมิสำเนาและศาสนา ต่างก็มีอิทธิพลต่อความเชื่อและความเข้าใจผิดทางด้านสุขภาพของนักศึกษา มาก นอกจากนี้ยังพบว่า ประมาณ 1 ใน 3 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมดเชื่อว่าอาหารร้อนมี คุณค่าทางอาหารมากกว่าอาหารเย็น

คิลแลนเดอร์ (Kilander 1964 : 218-219) ทำการวิจัยเรื่อง “ความเข้าใจ ที่เป็นจริงกับความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการของสาธารณชน” (The Public's Beliefs in Nutrition Facts and Fallacies) โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มบุคคลเหล่านี้ทำข้อสอบ เลือกตอบ จำนวน 33 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า ประมาณ 1 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เชื่อว่าการกินอาหารทะเลกับนมในมือเดียวกันไม่ปลอดภัยต่อสุขภาพ ประมาณ 1 ใน 4 ของกลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าไข่ที่มีเปลือกสีน้ำตาล มีคุณค่าอาหารน้อยกว่าไข่ที่มีเปลือกสีขาว ประมาณ ครึ่งหนึ่งของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและบุคคลทั่ว ๆ ไป เชื่อว่าเครื่องดื่มประเภทโคล่ามี สิ่งกระตุ้นเหมือนคาเฟอีนในกาแฟ ประมาณ 1 ใน 3 ของจำนวนผู้ตอบทั้งหมด เชื่อว่า วัณโรคเกิดจากการกินอาหารผิดมากกว่าเกิดจากการติดต่อ และหลายคนยังมีความเชื่อที่ว่าถ้า เป็นอาหารชนิดกระป๋องเก็บไว้โดยไม่นำมาแช่ในตู้เย็นจะทำให้อาหารนั้นหมดคุณค่าทางอาหาร

จัลโซ เบิร์น และริฟเวอร์ (Jalzo, Burns and River 1965 : 263-268) ทำการวิจัยเรื่อง “ความเชื่อและการปฏิบัติทางโภชนาการ” (Nutritional Beliefs and Practices) โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและการปฏิบัติทาง โภชนาการ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นประชาชนที่มีความแตกต่างกันในด้านอายุ รายได้

และการศึกษา จำนวน 340 คน ในรัฐนิวยอร์ก ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษา ความเชื่อและการปฏิบัติทางโภชนาการ มีความสัมพันธ์กัน ส่วนอายุมีความสัมพันธ์ในทางลบกับรายได้ การศึกษา ความเชื่อ และการปฏิบัติทางโภชนาการ นอกจากนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้และความเข้าใจผิดอย่างมากในเรื่องอาหารและโภชนาการ

บรัสและฟิสเซอร์ (Bruss and Fisher 1970 : 57-61) ทำการสำรวจเรื่อง "ความเชื่อที่ผิดในเรื่องสุขภาพผู้บริโภค" (Some Possible Psychological Dynamics of Consumer Health Misconception) โดยวิธีการสำรวจ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักเรียน ผลของการสำรวจทางด้านความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการของนักเรียนซึ่งสามารถตอบถูกร้อยละ 76.04 โดยนักเรียนส่วนใหญ่เชื่อว่าการใช้วิตามินต่าง ๆ เป็นวิธีหนึ่งที่จะให้ได้อาหารครบถ้วน

ฟูซิลโล (Fusillo 1976 : 29-30) ทำการวิจัยเรื่อง "การทดสอบไอคิวผู้บริโภคในเรื่องอาหาร" (Testing Consumers' Food I.Q.) โดยการสำรวจกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็นประชาชนที่ทำหน้าที่ซื้ออาหารสำหรับครอบครัว จำนวน 1,664 คน และจากการตรวจสอบความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องอาหาร พบว่า 7 ใน 10 ของผู้ถูกสำรวจเชื่อว่าอาหารกระป๋อง หรือผักแช่แข็ง ไม่มีคุณค่าทางอาหารเท่ากับผักสด และ 6 ใน 10 ของผู้ถูกสำรวจเชื่อว่า วิตามินธรรมชาติดีกว่าวิตามินสังเคราะห์

ในปีเดียวกัน เพียร์ซ (Pearce 1976 : 25-27) ทำการวิจัยเรื่อง "ความเชื่อเรื่องโภชนาการตามสมัยนิยมมากกว่าตามสภาพความเป็นจริง" (Nutrition Beliefs : More Fashion Than Fact) โดยวิธีการสัมภาษณ์ เพื่อเปรียบเทียบความรู้และความเชื่อเรื่องอาหารและโภชนาการของผู้บริโภคจากผลการสำรวจ ในปี 1973-1975 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,665 คน โดยให้ผู้บริโภคตอบคำถาม 6 คำตอบ ผลการวิจัยพบว่า

1. ร้อยละ 60 ของผู้บริโภค ในปี 1975 และร้อยละ 51 ของผู้บริโภคในปี 1973-1974 เชื่อว่าวิตามินซีในน้ำผลไม้ไม่มีคุณค่าทางอาหารไม่เท่ากับวิตามินซีในผลไม้สด ซึ่งเป็นความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง
2. ผู้บริโภคมีความเชื่อที่ผิดเพิ่มขึ้นร้อยละ 7 จากร้อยละ 34 ของผู้บริโภคในปี 1973-1974 เป็นร้อยละ 41 ของผู้บริโภคในปี 1975 พบว่าประชาชนไม่สามารถจะมีสุขภาพดีได้ ถ้าไม่เคยรับประทานอาหารจำพวกเนื้อสัตว์ ไข่ เบ็ด หรือ ปลา

๓. สามในสี่ ของผู้บริโภคในปี 1975 เชื่อว่าผักสดมีคุณค่าทางอาหารมากกว่า ผักกระป๋อง และผักแช่แข็ง

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 51 มีความรู้เรื่องอาหารและ โภชนาการยังไม่ถูกต้อง และผู้บริโภคที่มีอายุ การศึกษา ถิ่นที่อยู่อาศัย สถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และสีผิว ต่างกัน มีความรู้และความ เชื่อในเรื่องอาหารและโภชนาการแตกต่างกัน โดยผู้บริโภคที่มีอายุน้อย มีการศึกษาในระดับวิทยาลัย มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจสูง ผิวยาวและอาศัยอยู่ทางตะวันตกของประเทศ มีความรู้เรื่องอาหารและโภชนาการดีกว่า

สมัลลิน (Smullin 1981 : 3516-A) ทำการวิจัยเรื่อง "ความเชื่อที่ผิดเกี่ยวกับ สุขภาพและโภชนาการของนักศึกษา 6 แห่งในเมืองนิวอิงแลนด์" (Identification and Analysis of Misconceptions in Health and Nutrition Held by Selected College Students in New England) โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็นนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่าร้อยละ 25 ของผู้ตอบหรือมากกว่ามีความ เชื่อที่ผิด 32 ข้อ ใน ๑๑ ข้อ และพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างนักศึกษามัธยมศึกษา กับ นักศึกษามัธยมศึกษาปี 1 นักศึกษามัธยมศึกษาปีสุดท้ายได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษามัธยมศึกษาปี 1 ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำ ทั้งยังมีผลต่อนักศึกษาที่เรียนวิชาเอกอีกด้วย

เฟลแมน (Feldman 1983 : 140-143) ทำการวิจัยเรื่อง "ข่าวสารเรื่อง โภชนาการของนักเรียนมัธยมศึกษาในเคนยา" (Communicating Nutrition to High School Students in Kenya) โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็นนักเรียน ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเคนยา จำนวน 514 คน เป็นนักเรียน หญิง จำนวน 260 คน นักเรียนชาย จำนวน 254 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจถูกต้องในเรื่องโภชนาการ แต่ก็ยังมีความเข้าใจผิดในเรื่องน้ำอัดลม โดย เชื่อว่าน้ำอัดลม ซึ่งผลิตในประเทศอเมริกา เป็นสิ่งที่มีคุณค่าทางอาหารและมีประโยชน์ต่อร่างกาย และไม่ตระหนักถึงคุณค่าทางอาหาร และผลไม้ที่มีในท้องถิ่น นอกจากนั้นยังมีความ เชื่อว่า อาหารที่มีราคาแพงเป็นอาหารที่มีคุณค่า และมีประโยชน์ต่อสุขภาพแทนที่จะซื้ออาหารในท้องถิ่น ซึ่งราคาไม่แพง และมีประโยชน์ต่อสุขภาพ

เกนซ์ (Gaines 1984 : 437-438) ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาความ สนใจในเรื่องสุขภาพผู้บริโภคของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา (A Study of the Consumer

Health Interest of Selected College Students) โดยใช้แบบสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษา จำนวน 296 คน เป็นนักศึกษาชาย จำนวน 154 คน นักศึกษาหญิง จำนวน 142 คน ที่เลือกเรียนวิชาสุขภาพส่วนบุคคล ในมหาวิทยาลัยเซาท์อีสเทิร์น ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาร้อยละ 30 หรือมากกว่าสนใจมากที่สุดในเรื่องความเชื่อที่ผิดในเรื่องอาหาร และนักศึกษาหญิงมีความสนใจมากกว่านักศึกษาชาย

สรุปรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการในหลายลักษณะ สำหรับงานวิจัยในประเทศไทย มีการศึกษาตั้งแต่ เด็กวัยก่อนเรียน นักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นักศึกษานิสิตและครู ส่วนงานวิจัยในต่างประเทศมีการศึกษากับนักเรียน นักศึกษา นิสิตและประชาชนไว้เป็นจำนวนมาก งานวิจัยในประเทศสรุปผลได้ว่า นักเรียนมีความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการอยู่ในเรื่องการงดอาหารแผลงในเวลาเจ็บป่วย ในเด็กเล็ก หญิงมีครรภ์ หญิงให้นมบุตร หญิงในระยะอยู่ไฟ และอาหารที่ควรงดในระยะก่อนคลอดและหลังคลอด ซึ่งความเชื่อที่ผิดเหล่านี้เกิดจากการขาดความรู้ในการบริโภคอาหารที่ถูกต้องและมีความเชื่อที่ผิด ๆ เกี่ยวกับอาหารอื่นเนื่องจากประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ภาวะเศรษฐกิจ และยังประกอบกับการบริโภคนิสัยไม่ถูกต้อง สำหรับในต่างประเทศยังมีความเข้าใจผิดในเรื่องนี้อ้อดลม และมีความเชื่อที่ผิดเกี่ยวกับสารอาหารอยู่เป็นจำนวนมาก และมีความเชื่อว่าอาหารร้อนมีคุณค่ามากกว่าอาหารเย็น เชื่อว่าการกินอาหารทะเลกับนมในมือเดียวกันไม่ปลอดภัยต่อสุขภาพ เชื่อว่าไข่ที่มีเปลือกสีน้ำตาลมีคุณค่าทางอาหารน้อยกว่าไข่ที่มีเปลือกสีขาว เชื่อว่าการใช้วิตามินต่าง ๆ เป็นวิธีหนึ่งที่จะให้ได้อาหารครบถ้วน เชื่อว่าอาหารที่มีราคาแพง เป็นอาหารที่มีคุณค่า นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียน นักศึกษา เพศหญิง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ยังมีความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการมากกว่า นักเรียน นักศึกษา เพศชาย และพบว่านักเรียน นักศึกษาที่เรียนชั้นสูงกว่า มีความเชื่อที่ผิดน้อยกว่าผู้ที่เรียนชั้นต่ำกว่า ผู้ที่เกิดในเขตเทศบาลมีความเชื่อที่ผิด เช่นเดียวกับผู้ที่เกิดในชนบท ซึ่งมีส่วน เกี่ยวข้องกับการศึกษาของบิดามารดาด้วย บิดามารดาที่มีการศึกษาสูง มีความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการน้อยกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาดำ สำหรับในต่างประเทศ นักเรียน นักศึกษา เพศชาย มีความเชื่อ

ที่ผิดทางด้านโภชนาการมากกว่า นักเรียน นักศึกษาเพศหญิง และพบว่า อายุ การศึกษา ศาสนา ถิ่นที่อยู่อาศัย สถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ สีมืดต่างกัน มีความรู้ และความเชื่อในเรื่องอาหารและโภชนาการแตกต่างกัน

จากสรุปรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตการศึกษา 8 ว่ามีความเชื่อที่ผิดทางด้านโภชนาการมากน้อยเพียงใด และอยู่ในระดับใดทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในระดับประถมศึกษาให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของท้องถิ่น อันจะช่วยพัฒนาเยาวชนของชาติตลอดจนบุคคลในสังคมให้มีภาวะโภชนาการที่ดี